

Welzijnsbezoek 2018

Inhoud

1. Conclusies
2. Wonen en woonomgeving
3. Gezondheid en zorg
4. Sociale contacten en netwerk
5. Actief zijn
6. Mobiliteit
7. Levensonderhoud
8. Leefstijl
9. Verwachte veranderingen

MEE Drechtsteden voerde –evenals voorgaande jaren– in 2018 binnen de gemeente Dordrecht welzijnsbezoeken uit onder ouderen van 75, 80, 85 en 90 jaar. Tijdens dit bezoek voeren vrijwilligers en stagiairs signalerende gesprekken met ouderen waarin ze de zelfredzaamheid (eigen kracht) en de leefsituatie van deze doelgroep langslopen aan de hand van zes onderwerpen: wonen en woonomgeving, gezondheid en zorg, sociale contacten/netwerk, actief zijn, mobiliteit en levensonderhoud. Het Onderzoekcentrum Drechtsteden heeft voor MEE een verslag van de antwoorden van 236 ouderen, gebaseerd op de welzijnsbezoeken 2018.

Het welzijnsbezoek is een preventief instrument met als doel het bevorderen en versterken van de eigen kracht van ouderen in Dordrecht. De vragenlijst heeft een signaleringsfunctie. De vragen brengen een gesprek op gang, dat signalen oplevert over de zelfredzaamheid of de ondersteuningsbehoefte (kwetsbaarheid of eenzaamheid) van de oudere. Anderzijds zijn er vragen om voor de ouderen als groep de leefsituatie te kunnen monitoren. In dit onderzoek maken we een onderscheid voor 75 jarigen, 80 jarigen, 85 jarigen en 90 jarigen en drie deelgebieden van Dordrecht (centrum, west en oost).

1 Conclusies

Eigen kracht

Zo'n 44% van ouderen die deelnamen aan het Welzijnsbezoek zijn op geen van de zes benoemde aspecten kwetsbaar.¹ Ze hebben weinig belemmering door beperking/ziekte, kunnen omgaan met onverwachte problemen, zijn financieel zelfredzaam, weten de weg te vinden naar instanties en begrijpen brieven en kunnen formulieren invullen. Ongeveer een vergelijkbare groep participeert actief: neemt zelf initiatief bij tijdsbesteding (65%), doet aan vrijwilligerswerk (19%) of verleent mantelzorg (13%). Onder de 75 jarigen ligt dit aandeel zo'n 5 procentpunten hoger, onder de 80 jarigen zo'n 5 procentpunten lager, De 85 en 90 jarigen geven meer mantelzorg dan 75 jarigen.

De aandachtspunten voor het welzijnsbezoek in 2018 waren:

- het signaleren van eenzaamheid (paragraaf 4)
- oplettendheid voor LHBT-ouderen;
- het stimuleren van vrijwilligerswerk **door** ouderen (zoals 75-jarigen) (paragraaf 5);
- het stimuleren van onderlinge initiatieven zoals telefooncirkels of gezamenlijk vervoer voor bijvoorbeeld uitstapjes (tijdens welzijnsbezoek)
- bekendheid en doorverwijzing naar financieel hulphuis, (bij 15% onder de aandacht gebracht)
- mogelijkheid tot vervolgbezoek (60% stelt er prijs op)

Kwetsbaarheid

55% van de ouderen die deelnamen aan het Welzijnsbezoek zijn op één of meer van de zes aspecten in het psychisch, het lichamelijk en/of sociaal domein kwetsbaar. Hiervan is 20% op twee of meer aspecten kwetsbaar. Hun draagkracht, is niet toereikend voor de draaglast. Voldoende zorg- en ondersteuningsvoorzieningen kunnen deze kwetsbaarheid compenseren. Met het Welzijnsbezoek is aan deze groep op maat informatie gegeven of kon doorverwezen worden naar de benodigde ondersteuning. Onder 90 jarigen is de kwetsbaarheid het hoogst. Van hen is 29% op twee of meer aspecten kwetsbaar.

Informatiebehoefte

Indien gewenst wordt bij het Welzijnsbezoek een "sociale kaart" achtergelaten (185x). Hierin staan de belangrijkste telefoonnummers. Daarnaast is informatie verstrekt over:

- Financieel hulphuis (21x)
- Personenalarmering (20x);
- Maaltijdvoorziening (18x);
- Mantelzorgwaardering (11x);
- Kwijtscheldingen, huur/zorgtoeslag (9x);
- Sociale teams/ouderenadviseurs (9x);
- Wmo, huishoudelijke hulp (9x);
- Drechthopper/Valys/vervoer 65+ (8x);
- Bijzondere bijstand, kwijtscheldingen, huur/zorgtoeslag (6x);
- Wijkaccommodaties (6x);
- Bijzondere bijstand (6x).

In tabel 1 hebben we de situatie van de bezochte ouderen vanaf 2013 en afgelopen jaar vergeleken. In vergelijking met 2017 voelen veel minder ouderen zich afhankelijk, hebben meer ouderen thuis internet en kunnen meer ouderen een e-mail versturen.

Tabel 1 Vergelijking 2013-2017 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wonen						
woning is niet voldoende aangepast	21	21	↓15	15	↑20	25
voorzieningen zijn niet dichtbij	19	21	20	22	25	26
woon alleen, heb weinig steun	9	11	11	10	13	14
gezondheid						
belemmerd in gezondheid bij verplaatsen buitenshuis	26	23	25	↓18	18	15
belemmerd in gezondheid bij persoonlijke verzorging	19	21	16	13	11	9
kan niet zonder hulp		4	4	5	4	6
meer hulp nodig		4	2	6	6	7
contacten						
onvoldoende contact	5	↑10	9	8	7	10
krijgt mantelzorg (volgens eigen opgave)	11	13	10	14	14	17
actief zijn						
voelt zich afhankelijk*	5	6	6	5	6	↓1
mobiliteit						
gebruik OV 4x of vaker	8	5	3	5	4	8
levensonderhoud						
moet spaargeld uitgeven	8	7	9	11	↓6	5
heeft thuis geen internet	39	37	↓28	29	32	↓23
kan geen e-mail versturen	48	46	45	46	↑53	↓42

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting

↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

* in 2018 zijn de antwoordmogelijkheden iets aangepast, hetgeen deze daling verklaart

Overige aandachtspunten:

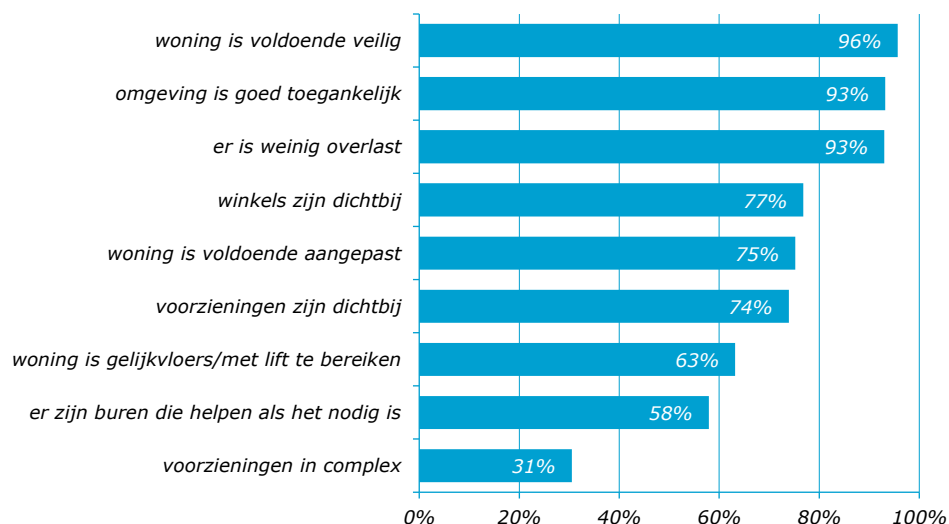
- Ouderen ervaren dat (een aantal) 50-pluswoningen in de sociale huur niet langer meer alleen voor ouderen zijn gelabeld;
- Het wordt betreurd dat de dienstencheck verdwijnt;
- Een aantal ouderen weliswaar een computer in huis heeft, maar dit niet voor zakelijke diensten kan gebruiken. Dat steeds meer instanties uitsluitend digitaal bereikbaar zijn, baart hen zorgen.

2 Wonen en woonomgeving

Bijna iedereen beschikt over een woning die voldoet aan de eisen van veiligheid en vindt de woonomgeving voldoende toegankelijk. Wanneer de woning niet voldoet zou die aangepast moeten worden op: badkamer (25x genoemd), traplift (20x) of het toilet verhogen (19x). Een klein deel van de senioren denkt serieus aan verhuizen: 12% en een iets groter aantal staat ingeschreven bij Woonkeus voor een andere woning: 18%.

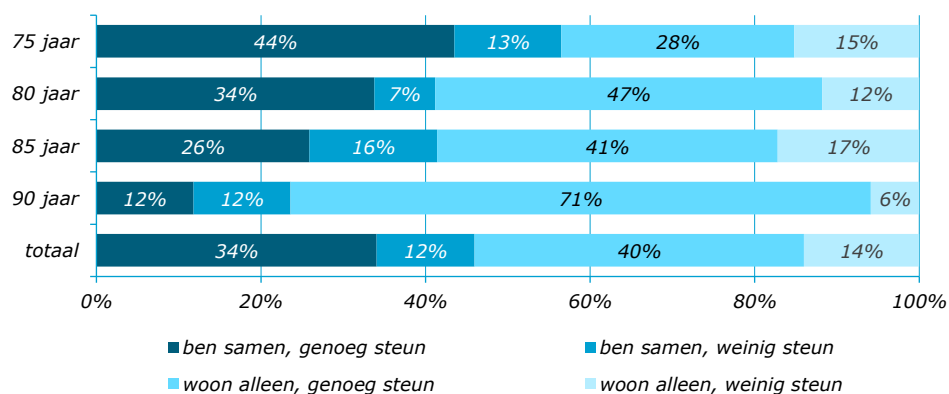
Van de 75- jarigen woont bijna de helft samen en heeft voldoende steun, van de 90 jarigen woont driekwart alleen, waarvan 71% met voldoende steun.

Figuur 1 In hoeverre is de huidige woning geschikt

Toelichting: Significant meer ouderen uit oost vinden hun woning onvoldoende aangepast. Ouderen uit west ervaren meer overlast. Ouderen uit centrum vinden de winkels niet dichtbij.

Figuur 2 Woonsituatie: samen of alleen en voldoende of onvoldoende steun

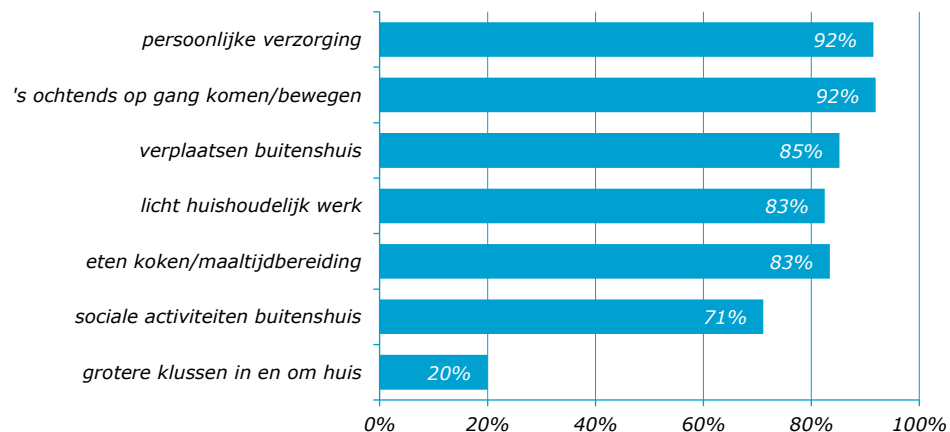

Toelichting: Significant meer ouderen uit west wonen samen en hebben voldoende steun.

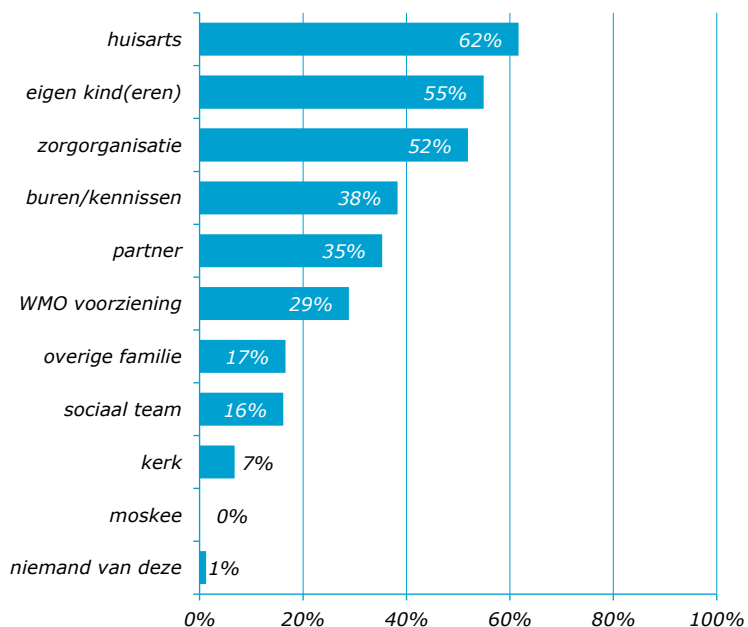
3 Gezondheid en zorg

Zeven van de tien ouderen kwalificeert de eigen gezondheid als (zeer) goed. De belangrijkste belemmering bij gezondheid treedt op bij de grotere klussen in en om huis. Dat geldt voor acht op de tien senioren. Zes op de tien kunnen een beroep doen op huisarts bij ziekte of tegenslag. Ook de kinderen (55%) en zorgorganisaties (52%) zijn belangrijk bij ziekte of tegenslag. Zeven op de tien 75 jarigen, zes op de tien 80 jarigen en de helft van de 85 jarigen kunnen zich nog zonder hulp redden, bij de 90 jarigen is dat nog maar een kwart.

Figuur 3 Ervaart door gezondheid geen belemmeringen bij:

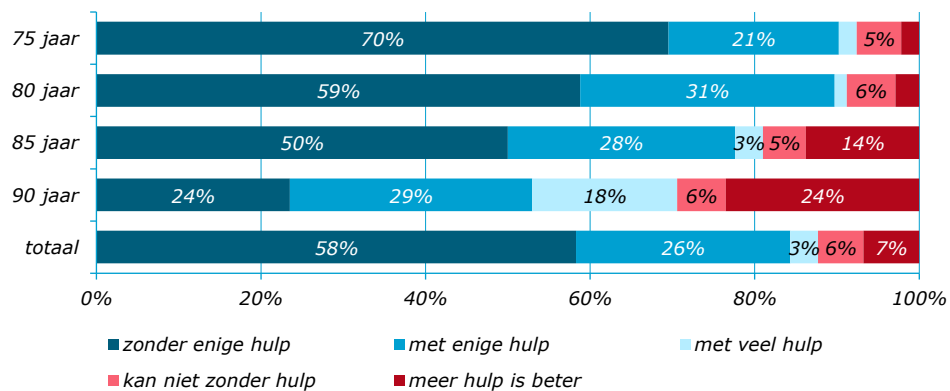

Figuur 4 Kan bij ziekte/tegenslag een beroep doen op:

Toelichting: Significant meer ouderen uit centrum vragen hulp bij een zorgorganisatie, in west vragen minder mensen om hulp bij een zorgorganisatie. In oost gaat ouderen meer naar de huisarts voor hulp dan in west.

Figuur 5 Kan met of zonder hulp voor zichzelf zorgen

Toelichting: Significant meer 90 jarigen kunnen dankzij de vele hulp voor zichzelf zorgen; voor significant meer 85 en 90 jarigen zou meer hulp nodig zijn.

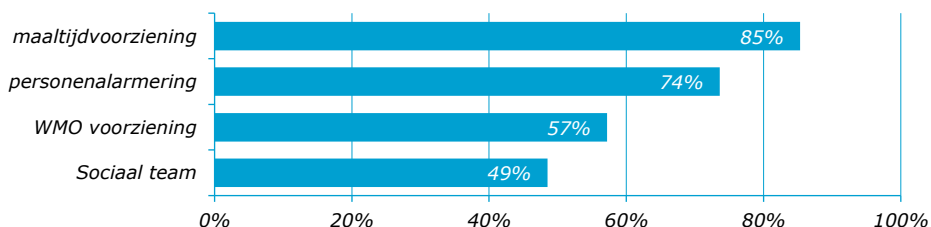
4 Sociale contacten en netwerk

Bijna negen op de tien senioren zijn bekend met de maaltijdvoorziening en driekwart met de personenalarmering. Het Sociaal team is in vergelijking met vorig jaar (53%) iets minder bekend geworden: 49%. De bekendheid is het grootst in het west: 59% van de senioren kennen daar het Sociaal team. Van de WMO werd het meest gebruik gemaakt (27%). De gegeven informatie ging het meest over het Sociaal team (49%), vooral senioren in centrum en oost vroegen daarom.

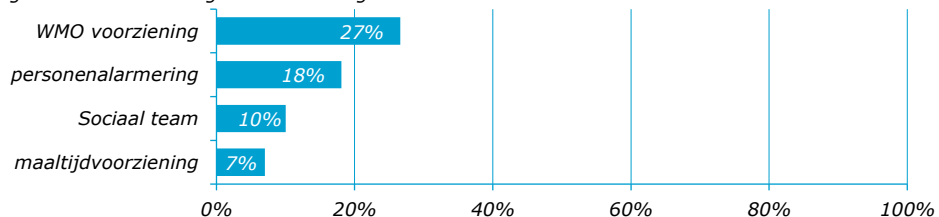
Bijna alle ouderen hebben goed of voldoende contact met kinderen, familie en buren en kennissen. Driekwart geeft aan voldoende gelijkgestemde mensen om zich heen te hebben met wie ze goed kunnen praten en bij wie ze terecht kunnen. Eén op de tien vindt dit onvoldoende.

Drie kwart van de senioren heeft zich niet eenzaam gevoeld. Een kwart voelt zich wel eens eenzaam, waarvan 2% heel vaak. Van deze senioren hebben vier op de tien de behoefte iets aan die eenzaamheid te doen en wil dat vooral met eigen initiatieven doen (28%).

Figuur 6a Voorzieningen - bekendheid

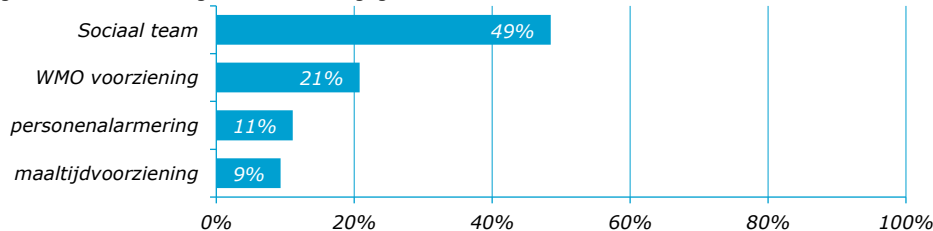

Figuur 6b Voorzieningen - maakt er gebruik van

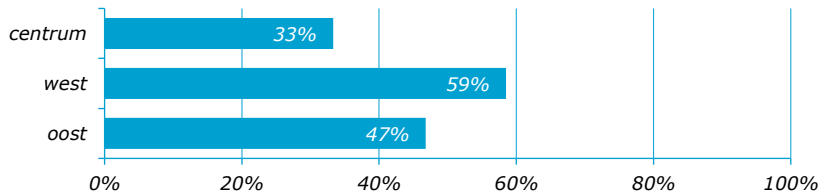
Toelichting: Significant meer 90 jarigen en meer ouderen uit centrum maken gebruik van personenalarmering.

Figuur 6c Voorzieningen - informatie gegeven

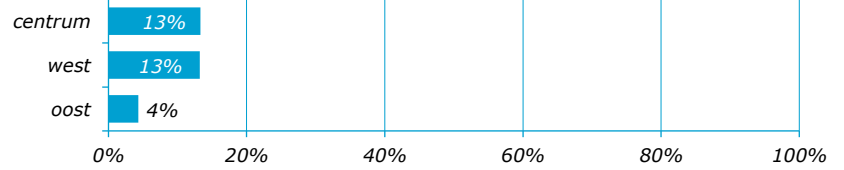

Toelichting: Significant meer ouderen uit west kregen informatie over personenalarmering en maaltijdvoorziening.

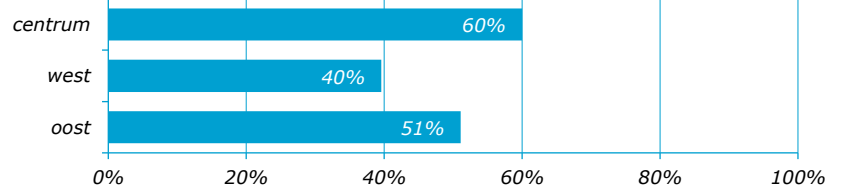
Figuur 7a Sociaal team - bekendheid naar stadsdeel

Figuur 7b Sociaal team – maakt er gebruik van naar stadsdeel

Figuur 7c Sociaal team - informatie gegeven naar stadsdeel

Leerzaam en leuk: het valpreventieprogramma

DORDRECHT
Ary (75) en Nelly (72) Nijhof raden het iedereen aan: het valpreventieprogramma van DrechtMax. Beiden volgden, afzonderlijk, het programma bestaande uit tien bijeenkomsten. Het is niet alleen voor 65-plussers die slecht ter been zijn. Iedereen heeft baat bij de tips en oefeningen die aan bod komen. Het echtpaar heeft inmiddels de nodige opdrachten gevolgd, zo leuk en leerzaam vinden Ary en Nelly het valpreventieprogramma.

Eerlijk gezegd, Ary zag het in eerste instantie niet zitten. "Ik vond het flauwekul. Dat heb je toch niet nodig, dacht ik." Zijn vrouw had het programma al gevolgd, was razend enthousiast en Ary gaf zich gewonnen. Met de nodige tegensin ging hij naar de eerste bijeenkomst. Al snel was hij compleet om. Het voorkomen van valongelukken is natuurlijk het eerste deel van het programma. Daarom wordt gewerkt aan balans, coördinatie en conditie. Dat gebeurt in een kleine groep, onder deskundige begeleiding van therapeuten. En macht het overhoop toch tot een valpartij komen dan hebben de deelnemers geleerd hoe zij het beste kunnen vallen. "Als je voorover valt, bescherm je je door je handen uit te steken. Je kant dan je polsen breken. Ik heb geleerd om af te rollen over de zij. Noodig geweten dat het zo moest!" aldus Ary die aan het einde van het programma zelfs nog op de mat 'om legerf' maakte voor deze voorwaartse val.

Zelfvertrouwen
Liever zere ballen, dan een hoofdwoord. Maar nog liever geen valpartij. Daarom is er tijdens

[Foto: Paramedisch Centrum Schiedamschen]

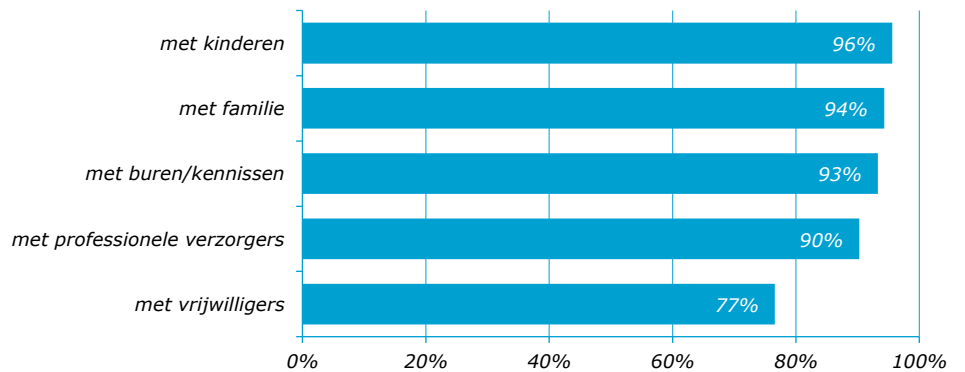
de bijeenkomsten ook vaker aandacht voor coördinatie en balans. Ary: "We legden bijvoorbeeld in de zaal een parcours af waarbij je verschillende dingen moest doen: draaien, een helling oplopen, bepaalde bewegingen maken. Je merkt dat je er steeds handiger in wordt en je krijgt tips." Goed voor het zelfvertrouwen is het ook. "Bij mij in de groep zat een krause oude dame die eerst heel onzeker was. Zij is een stuk zekerder geworden. Ze wandelt weer. Iets wat

zij heel erg graag doet", aldus Nelly. Het echtpaar heeft veel baat bij het valpreventieprogramma. Het geleerde wordt nog steeds in de praktijk toegepast. "Dan denk ik 'nu doe ik iets wat ik geleerd heb'", aldus Ary die graag ziet dat alle 65-plussers het programma gaan volgen. Gewoon omdat hij en zijn vrouw het als zo bijzonder leerzaam hebben ervaren. Daarnaast is het ook gewoon ontzettend leuk en gezellig. "Ik zag er tegensop, maar ik heb er van genoten!"

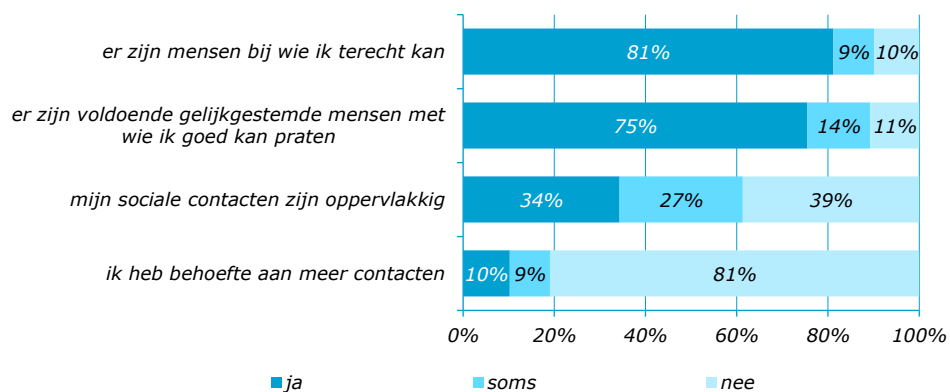
Alweer bijna twee jaar zijn de samenwerkende fysiotherapiepraktijken gestart met het aanbieden van vitaliteits- en valpreventieprogramma's. Dit doen zij onder de noemer DrechtMax op verschillende locaties in Dordrecht. Het echtpaar Nijhof volgde het programma bij Paramedisch Centrum Schiedamschenburg. Zie de advertentie in deze woensdageditie van Dordt Centraal voor meer informatie.

Overgenomen uit Dordt Centraal 6-2-2019

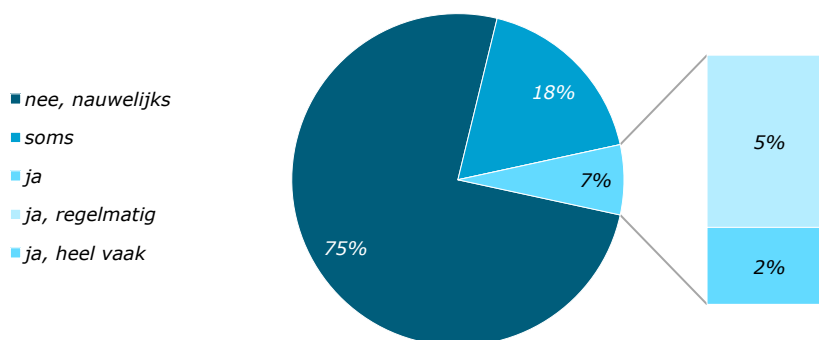
Figuur 8a Tevreden over contacten in de omgeving

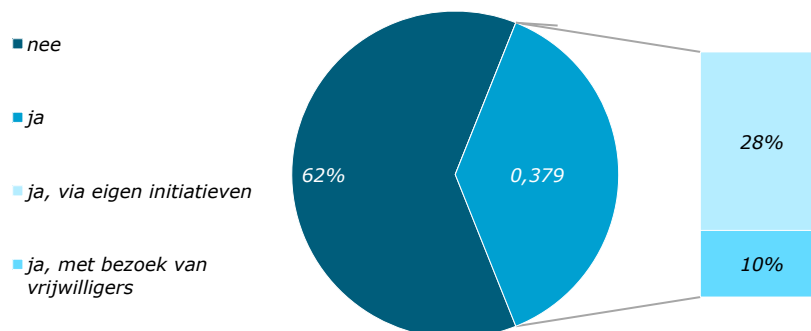
Figuur 8b Tevreden over contacten in de omgeving

Figuur 9 Eenzaam gevoeld

Figuur 10 Behoeft iets aan eenzaamheid te doen

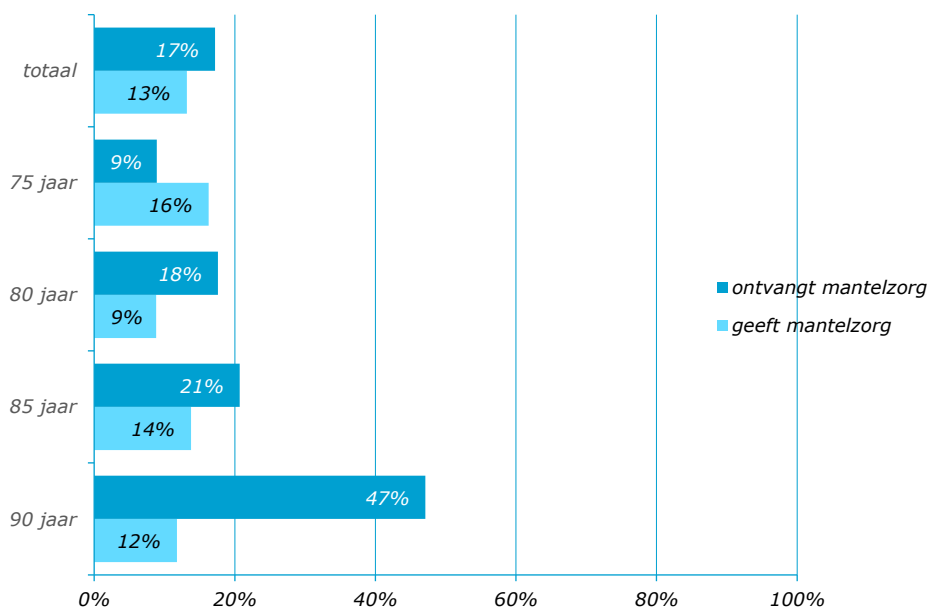
5 Actief zijn

Twee van de tien ouderen ontvangen mantelzorg en 13% geeft mantelzorg. Zes van de tien vinden de combinatie van mantelzorg en dagelijkse activiteiten goed te doen. Driekwart van de ouderen is bekend met de Mantelzorgsalons; zes op de tien ook met de Dag van de mantelzorg, Helpende handen en Respijtzorg.

Van de Mantelzorgwaardering, de Dienstencheque en de persoonlijke ondersteuning door MEE Drechtsteden wordt het meest gebruik gemaakt: 41%, 27% en 22%. Van Mantelzorgsalons, Respijtzorg, Regelmaatjes en Wehelen.nl wordt door deze mantelzorggevers geen gebruik gemaakt. Dat zien we ook aan de informatie die is meegegeven over Wehelen.nl: aan de helft van de ouderen is die afgegeven, even zo over de Dementieconsulent.

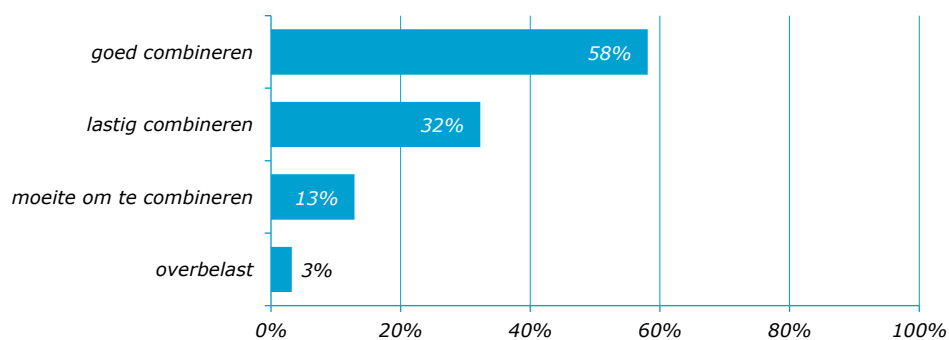
Twee op de tien ouderen doen zelf aan vrijwilligerswerk. Daarvan verwacht een zeer klein deel (meer) aan vrijwilligerswerk te gaan doen: 3%.

Figuur 11 Mantelzorg

Toelichting: Significant meer 90 jarigen ontvangen mantelzorg.

Figuur 12 Combineren mantelzorg met dagelijkse activiteiten

Toelichting: meerdere antwoorden mogelijk. Significant meer 90 jarigen hebben moeite om mantelzorg te combineren met dagelijkse activiteiten.

Regelmaatjes:

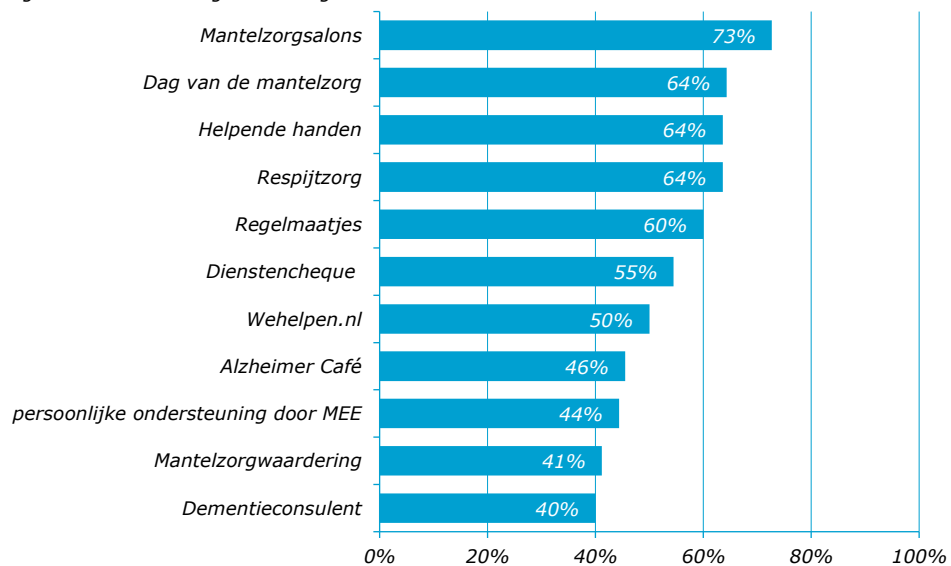
Het project Regelmaatje is een nieuw initiatief van MEE Drechtsteden en komt voort uit vragen van mantelzorgers zelf. Mantelzorgers zijn steeds meer tijd en energie kwijt aan allerlei regeltaken. Dit kan leiden tot extra overbelasting.

Een Regelmaatje is een vrijwilliger die een mantelzorger ondersteunt bij regeltaken en met de mantelzorger meedenkt. Bijvoorbeeld door te helpen bij het invullen van formulieren, een luisterend oor te bieden of mogelijke overbelasting te signaleren. Een Regelmaatje kan kortdurend betrokken zijn bij een mantelzorger, of wat langer. Dat is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte.

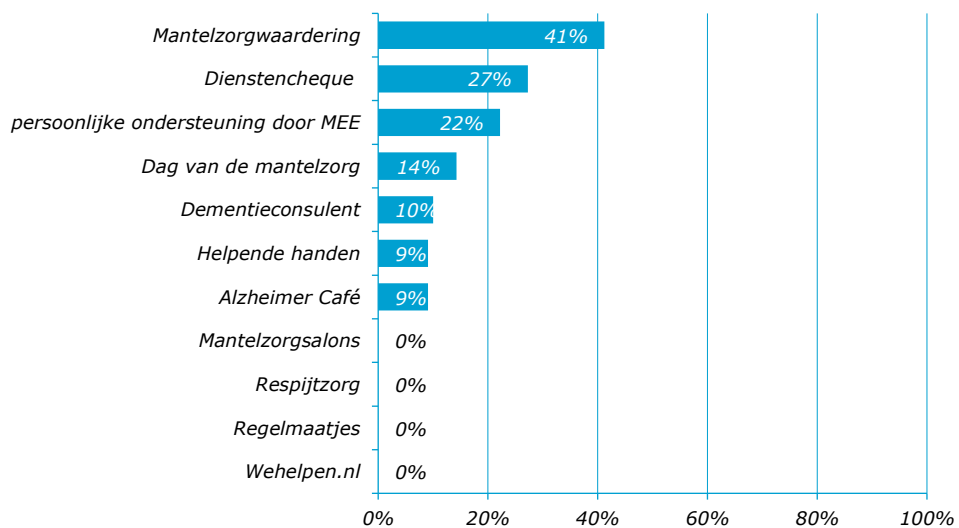

Figuur 13a Mantelzorgvoorzieningen - bekendheid

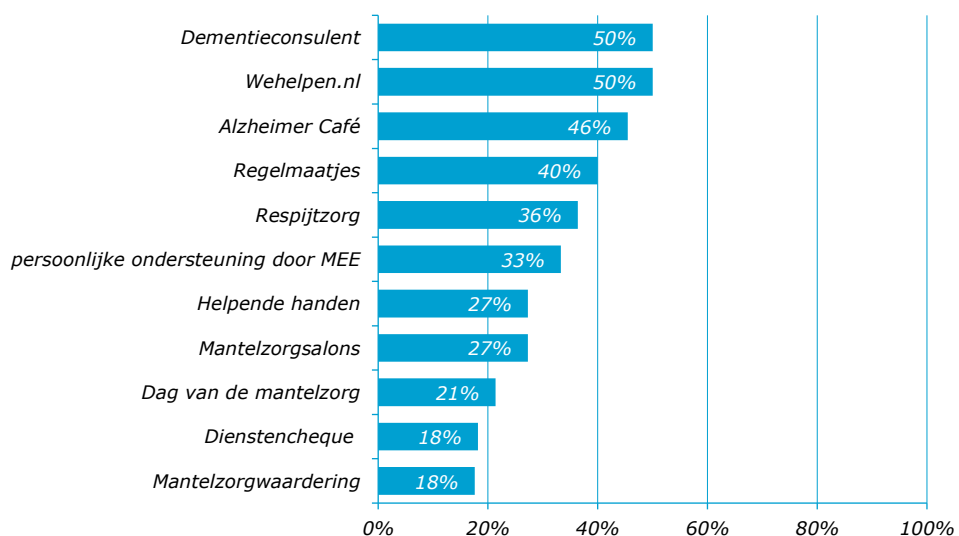
Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven.

Figuur 13b Mantelzorgvoorzieningen - maakt er gebruik van

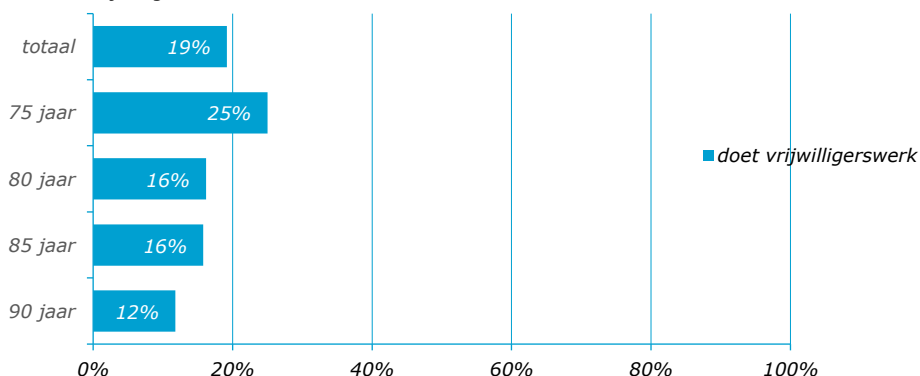
Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven.

Figuur 13c Mantelzorgvoorzieningen – informatie gegeven

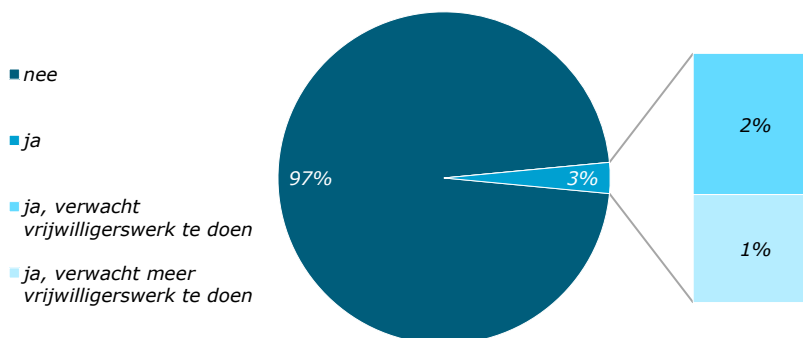

Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven..

Figuur 14 Vrijwilligerswerk

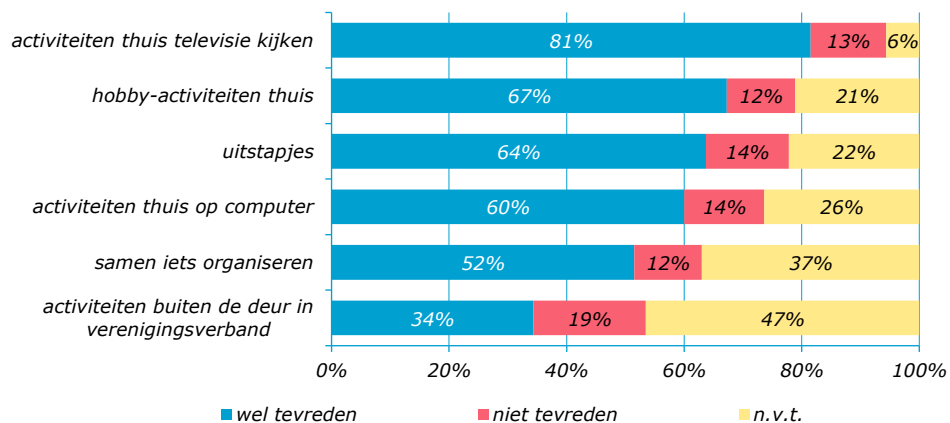
Figuur 15 (Meer) vrijwilligerswerk gaan doen

Over het algemeen is men zeer tevreden over de mate waarin men thuis activiteiten kan doen. Zeven op de tien van de ouderen kunnen (bijna) altijd een prettige invulling geven aan de tijd. Bijna iedereen heeft aangegeven hoe ze de vrije tijd doorbrengen. Het gaat bijvoorbeeld om tv kijken, lezen, bewegen (fietsen, wandelen, gymnastiek), puzzelen, vakantie/uitstapjes, computeren, huishouden/boodschappen of de tuin doen.

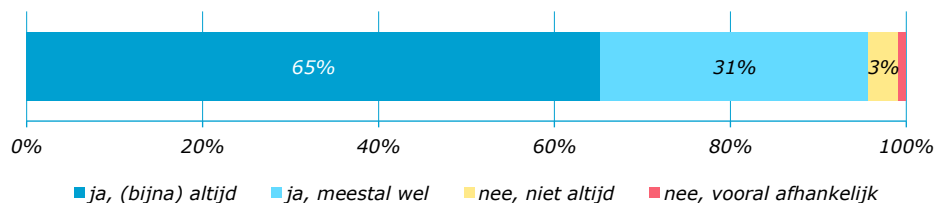
Bijna iedereen is bekend met computercursussen (95%). Ook de educatieve en creatieve cursussen, bibliotheek/museum/schouwburg en de beweeg- en sportmogelijkheden zijn bij acht op de tien senioren bekend. Het minst bekend is het wijkcentrum met 71%. Een vijfde maakt gebruik van bibliotheek/museum/schouwburg, sportmogelijkheden en restaurants om samen te eten. Aan drie van de tien ouderen is informatie gegeven over het wijkcentrum.

Figuur 16 Tevredenheid over de mate waarin men actief is

Toelichting: Significant meer 75 jarigen doen thuis activiteiten op de computer. Significant meer ouderen uit oost zijn niet tevreden over de hobby-activiteiten thuis en uitstapjes; senioren uit centrum niet over het samen organiseren en activiteiten buiten de deur in verenigingsverband.

Figuur 17 Kan prettige invulling geven aan de tijd

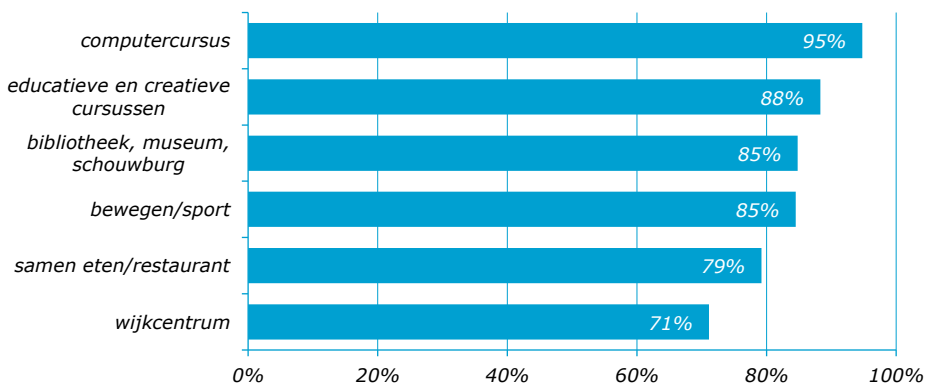

Toelichting: Significant meer 85 jarigen kunnen meestal wel een prettige invulling geven aan de tijd.

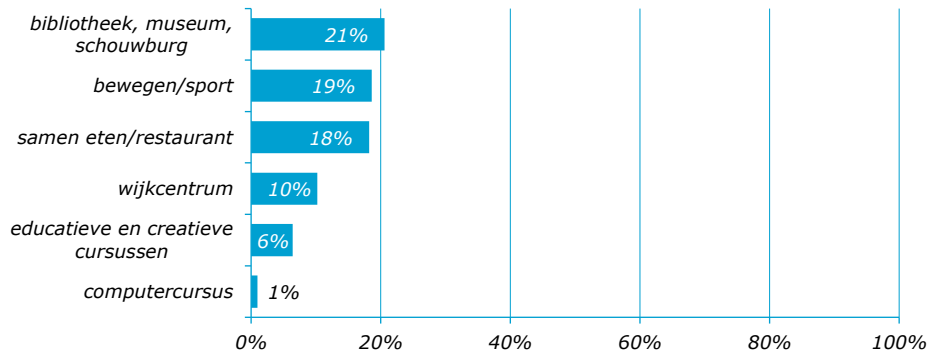

Samen iets organiseren in het wijkcentrum

Figuur 18a Voorzieningen - bekendheid

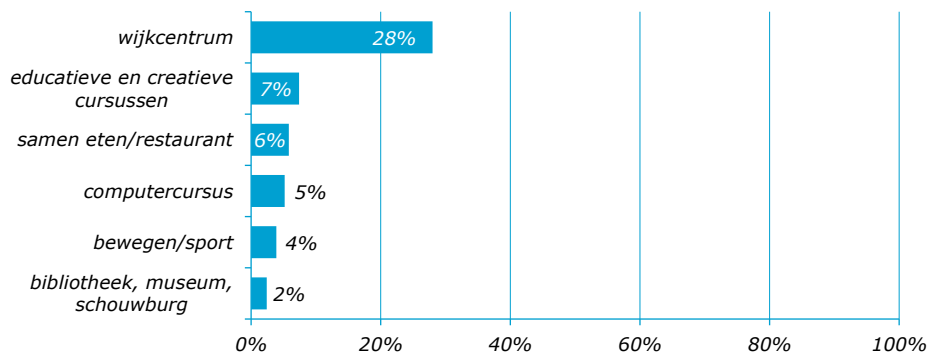

Figuur 18b. Voorzieningen – maakt er gebruik van

Toelichting: Significant meer 80 jarigen en ouderen uit west maken gebruik van het wijkcentrum.

Figuur 18c Voorzieningen - informatie gegeven

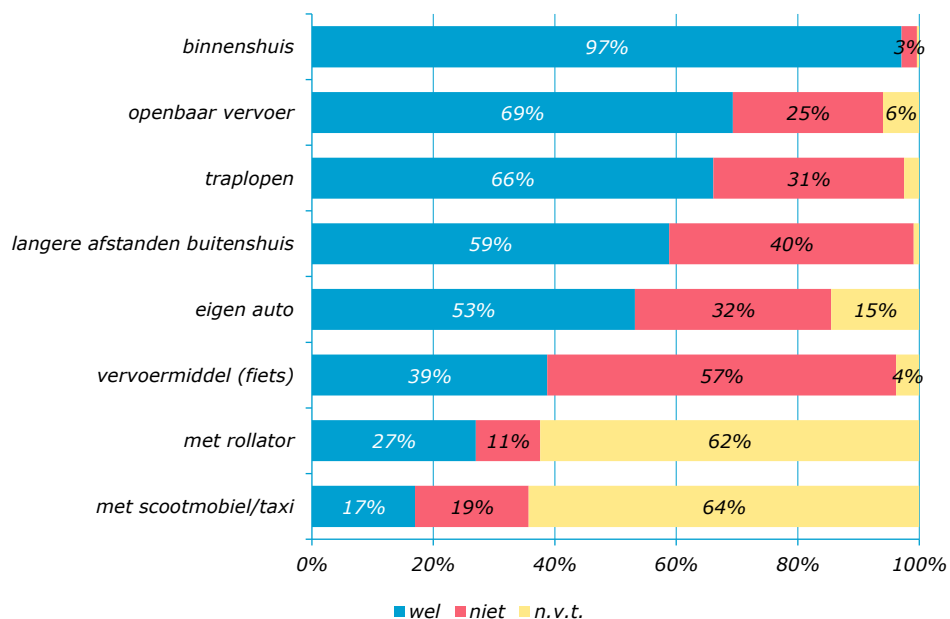
6 Mobiliteit

De helft van de senioren beoordelen hun mobiliteit met goed/voldoende. Binnenshuis kunnen ouderen zich nog goed verplaatsen. Driekwart van de ouderen maakt gebruik van het openbaar vervoer of de eigen auto om boodschappen te doen, arts/ziekenhuis bezoek, voor uitstapjes in de buurt, of voor bezoek aan arts of ziekenhuis en familie. De helft verplaatst zich met het openbaar vervoer.

De helft maakt (bijna) nooit gebruik van het gratis openbaar vervoer. Een vijfde van de 75-80 en 85 jarigen maakt regelmatig gebruik van gratis openbaar vervoer. Voor het gebruik van de DrechtHopper zien we dat 85% van de 75 jarigen er geen gebruik van maken, van de 90 jarigen maakt de helft er geen gebruik van. Ouderen uit west maken het vaakst gebruik van gratis openbaar vervoer; ouderen uit centrum van de DrechtHopper. Acht op de tien senioren maken geen gebruik van Valys.

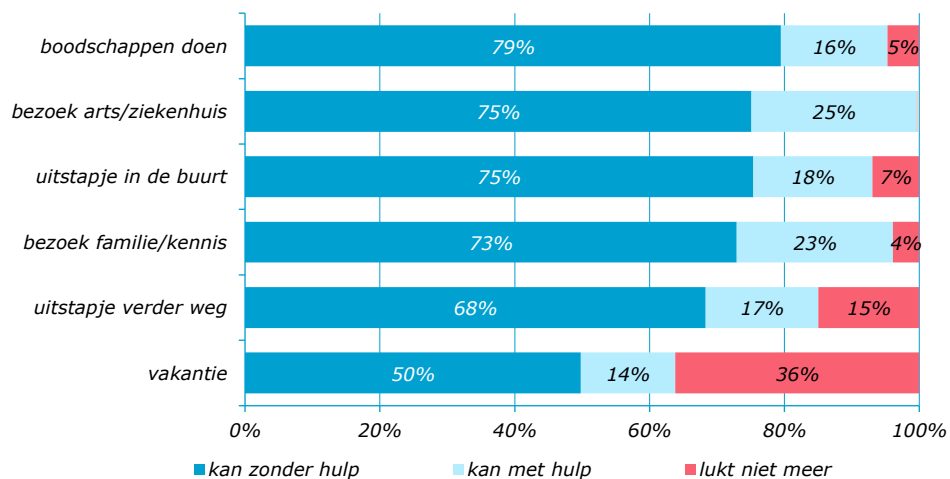

Figuur 19 In hoeverre kan men zichzelf verplaatsen...

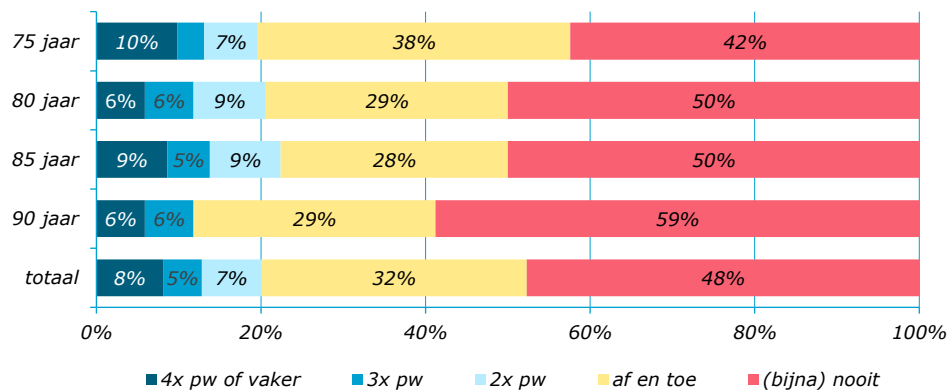
Significant meer 90 jarigen kunnen zich verplaatsen met een rollator en kunnen geen trap lopen. Significant minder 90 jarigen kunnen zich met de eigen auto verplaatsen. Meer 85 jarigen kunnen zich niet verplaatsen met scootmobiel/taxi. Meer ouderen uit oost kunnen zich niet verplaatsen met een rollator. Meer senioren uit west verplaatsen zich met scootmobiel/taxi.

Figuur 20 Kan zich zonder hulp verplaatsen voor:

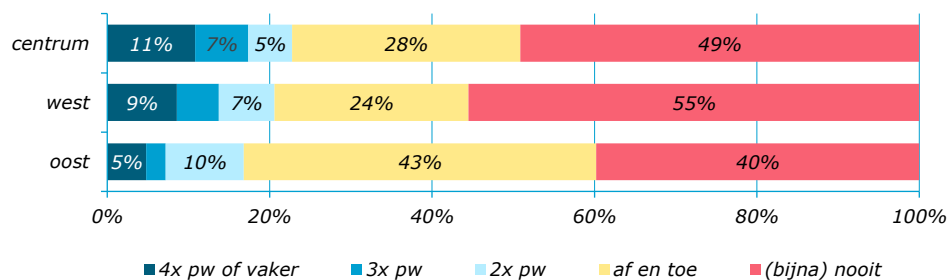

Toelichting: Significant meer 90 jarigen kunnen zelf geen boodschappen meer doen en op vakantie gaan; kunnen met hulp familie bezoeken, een uitstapje in de buurt doen en arts/ziekenhuis bezoeken. Significant meer 85 jarigen lukt niet meer een uitstapje verder weg te doen en op vakantie te gaan.

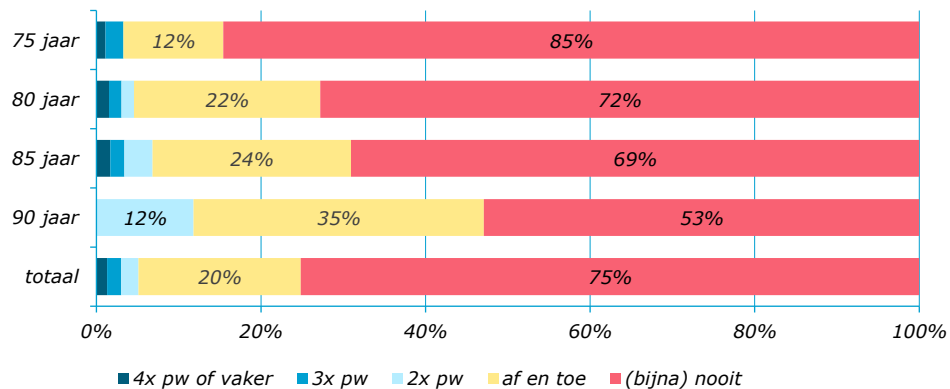
Figuur 21 Gebruik gratis openbaar vervoer naar leeftijd

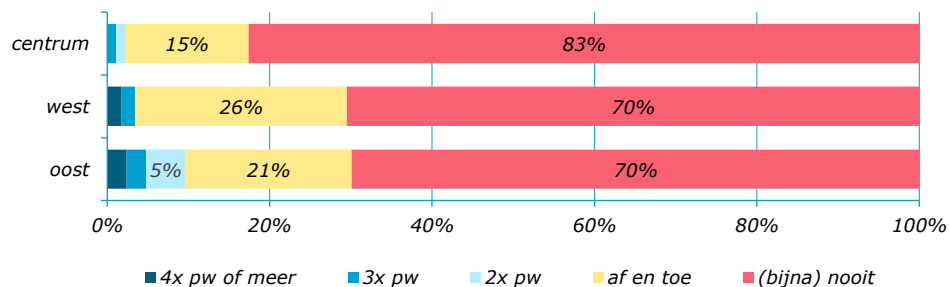
Figuur 22 Gebruik gratis openbaar vervoer naar stadsdeel

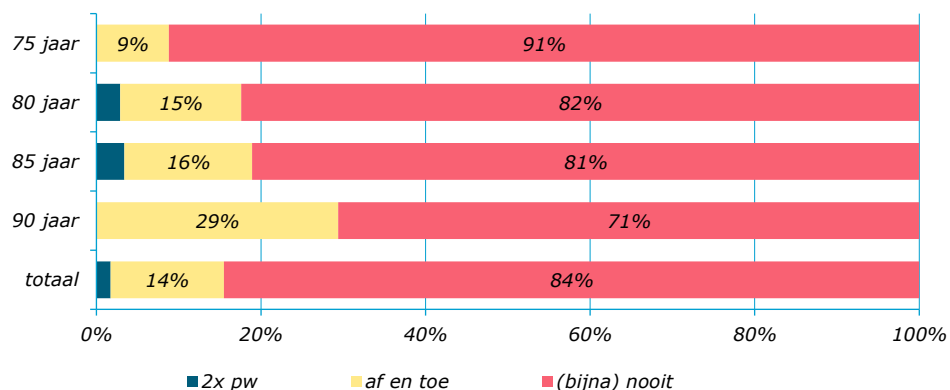
Figuur 23 Gebruik Drechtopper naar leeftijd

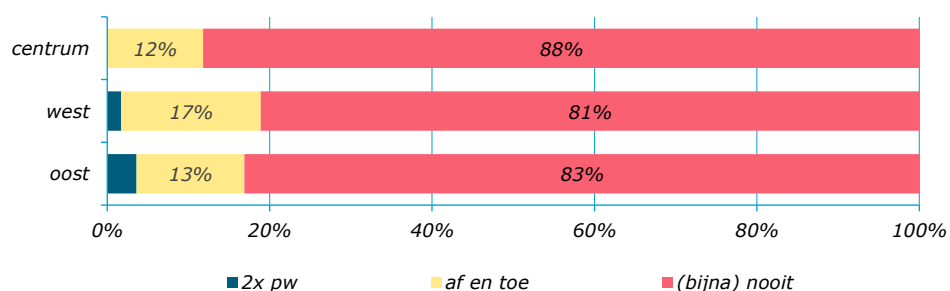
Figuur 24 Gebruik Drechtopper naar stadsdeel

Figuur 25 Gebruik Valys naar leeftijd

Figuur 26 Gebruik Valys naar stadsdeel

In een open vraag over de behoefte aan informatie voor een goede mobiliteit geeft 91% aan dat er (nog) geen behoefte aan is. Een kwart heeft voor een goede mobiliteit nog wel wat informatie nodig:

- Drechtopper (11x genoemd);
- Valys (8x) (Valys is voor vervoer buiten de regio voor reizigers met een mobiliteitsbeperking).

7 Levensonderhoud

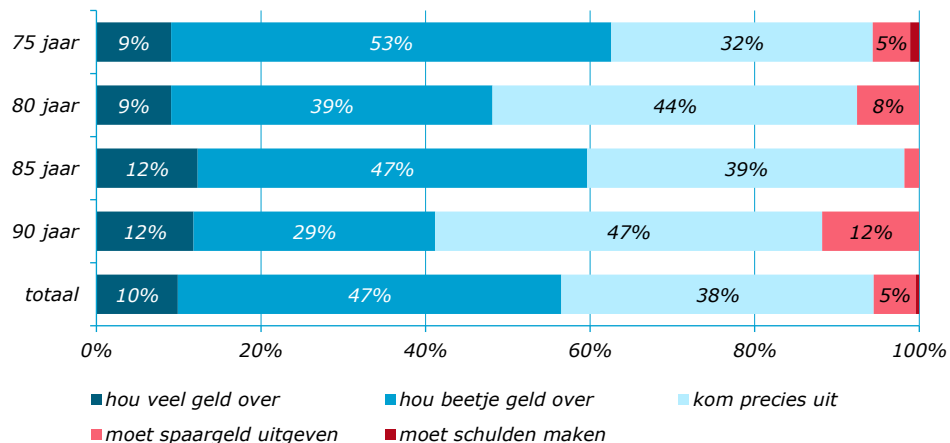
Negen op de tien ouderen houden geld over of komen precies uit en een enkeling moet zijn spaargeld aanspreken om rond te komen. Van de 90 jarigen moet 12% het spaargeld uitgeven. Zeven op de tien doen de eigen administratie, slechts 4% heeft geen zicht op de eigen administratie en de financiën. In Dordrecht centrum en west zijn ouderen het minst positief over de financiële situatie, 7-8% moet spaargeld uitgeven en schulden maken.

Driekwart van de senioren is bekend met de zorgtoeslag, de huurtoeslag en de kwijscheldingen voor gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. De Formulierenbrigade is met 37% het minst bekend. Ondanks dat de behoefte aan informatie over de Formulierenbrigade niet zo groot is (3%) is wel aan 57% informatie meegegeven.

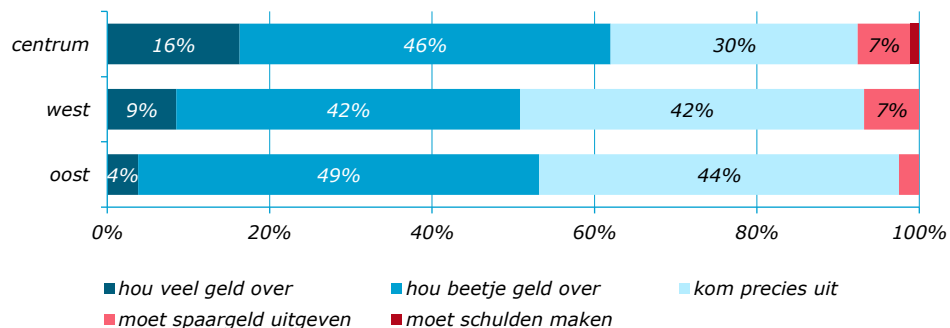
Bijna een vijfde heeft behoefte aan informatie over huur- en zorgtoeslag. Verder heeft men behoefte aan informatie over MEE en SWT (beide 2x genoemd).

Een kwart van de ouderen ziet geen mogelijkheden om de lasten te verlagen en een vijfde zou niet weten wat te doen. Als mogelijkheden om lasten te verlichten worden genoemd: minder uitstapjes (5x), minder roken (2x), geen bloemen (2x), geen goede doelen (2x), auto wegdoen (2x).

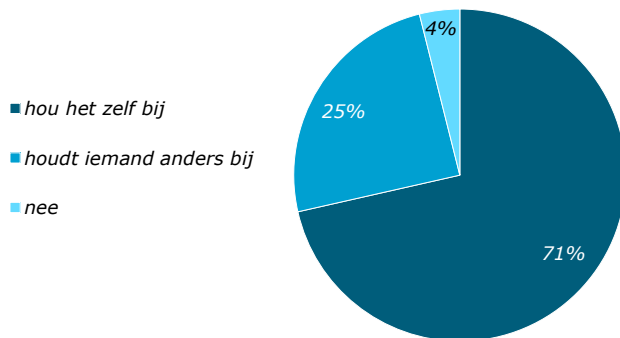
Figuur 27 Financiële situatie naar leeftijd

Figuur 28 Financiële situatie naar stadsdeel

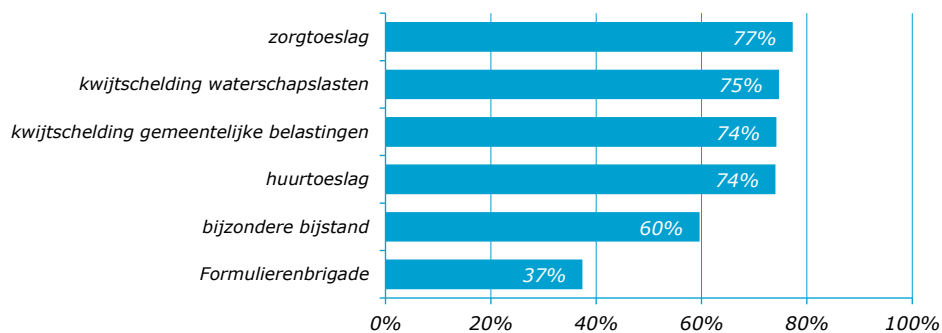

Figuur 29 Zicht op eigen administratie en financiën

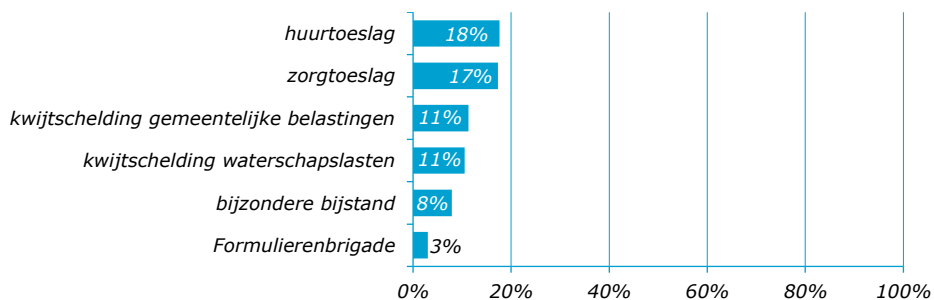
Toelichting: Significant meer 90 jarigen hebben iemand die de administratie en financiën bijhoudt.

Figuur 30a Voorzieningen - bekendheid

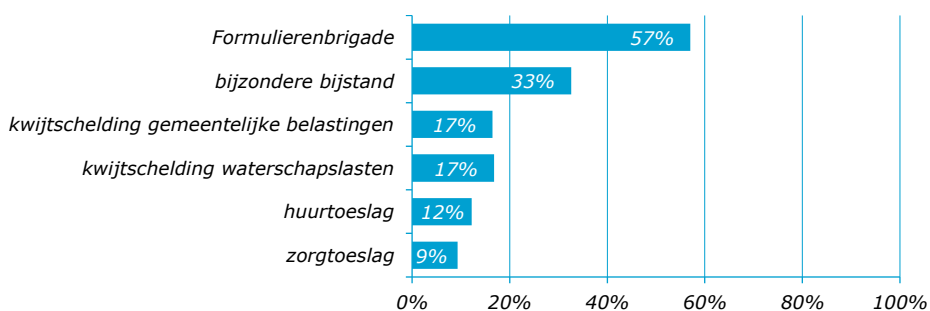

Figuur 30b Voorzieningen - behoefte aan informatie

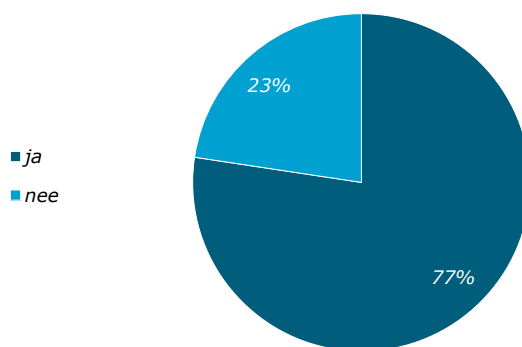
Figuur 30c Voorzieningen – informatie gegeven

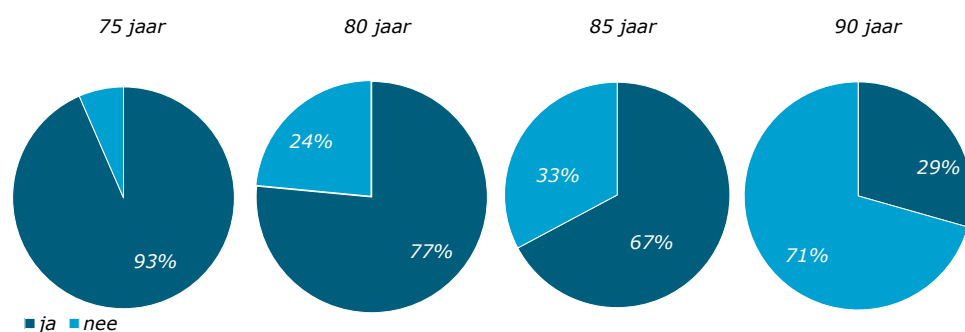
8 Leefstijl

Acht op de tien ouderen hebben thuis toegang tot internet. Het omslagpunt ligt tussen 85 en 90 jaar: slechts 29% van de 90 jarigen hebben toegang tot internet tegenover 67% van de 85 jarigen. De computer wordt door zes de tien senioren gebruikt om e-mails te versturen of praktische zaken op te zoeken. Van de ouderen is 44% in staat om tekst te verwerken of iets te regelen op de computer (43%).

Figuur 31 Thuis toegang tot internet

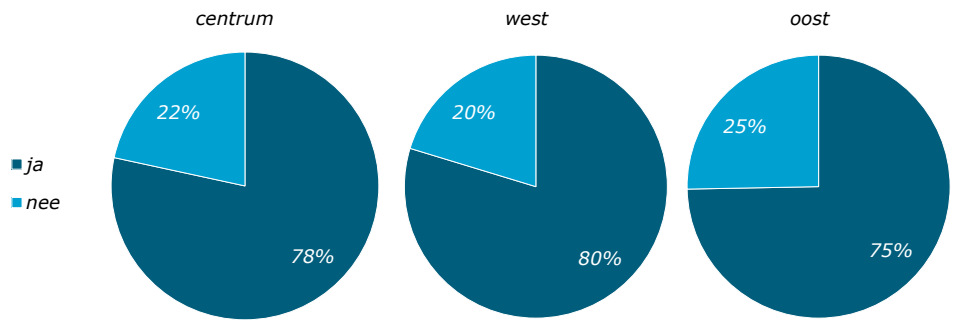

Figuur 28 Thuis toegang tot internet naar leeftijd

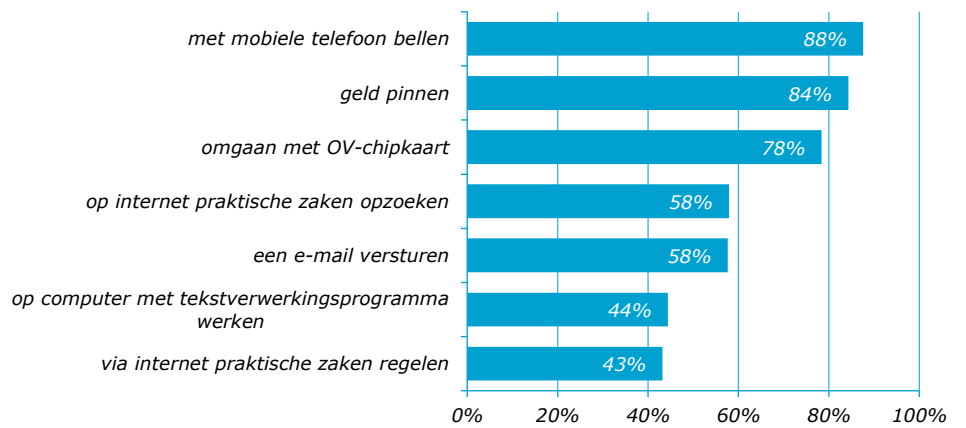
Toelichting: Significant meer 90 jarigen hebben thuis geen internet.

Figuur 29 Thuis toegang tot internet naar stadsdeel

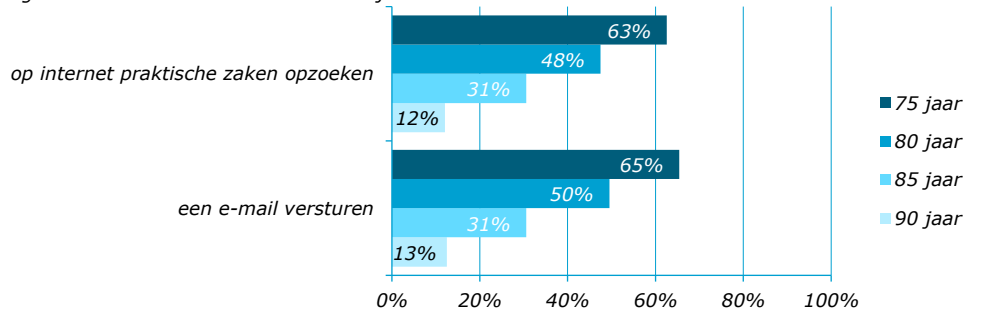

Significant meer inwoners van Centrum hebben thuis internet.

Figuur 30 Is in staat om:

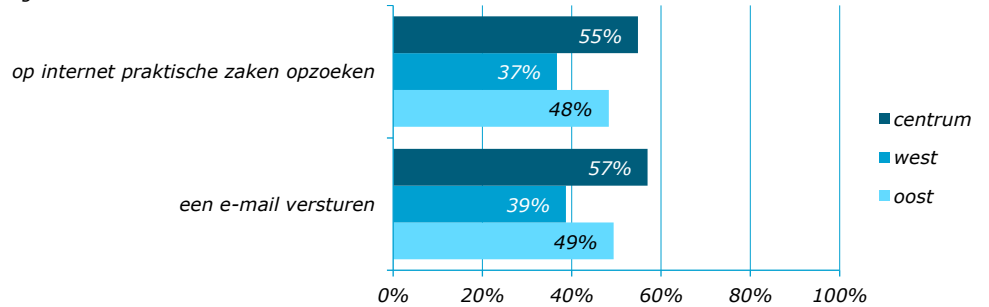

Figuur 31 Zelfredzaamheid naar leeftijd

Significant meer 75 jarigen kunnen een e-mail versturen en praktische zaken op internet opzoeken, daarentegen kunnen significant minder 90 jarigen dat niet.

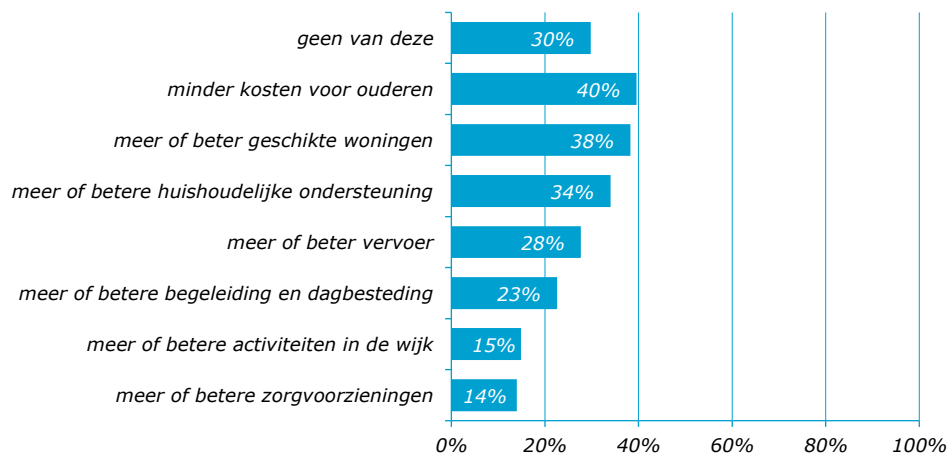
Figuur 32 Zelfredzaamheid naar stadsdeel

9 Verwachte veranderingen

Volgens de ouderen zou de gemeente meer aandacht moeten hebben voor de kosten van ouderen (40%); voor meer of betere woningen (38%) en voor meer of betere huishoudelijke ondersteuning (34%). Bijna een derde van de ouderen vindt dat de gemeente aan geen van deze onderwerpen meer aandacht hoeft te besteden in de komende tijd.

Figuur 33 Meer aandacht door gemeente voor:

Toelichting: Significant meer ouderen uit oost vinden dat de gemeente meer aandacht moet besteden aan minder kosten voor ouderen, huishoudelijke ondersteuning en vervoer.

Zes van de 10 bezochte ouderen wil ook in 2019 weer een bezoek of telefonisch contact.

Definitie van begrippen

Eigen kracht

De mate waarin iemand over middelen en capaciteiten (draagkracht) beschikt om zich te redden in de samenleving. Kortom, is iemand in staat om zelfstandig zijn of haar leven te leiden en om problemen op te lossen?

Onderwerpen van Eigen kracht (OCD, Monitor Sociaal, 2013):

- weinig belemmering door beperking/ziekte;
- begrijpen van brieven en invullen van formulieren;
- omgaan met onverwachte problemen;
- financiële zelfredzaamheid;
- de weg weten te vinden naar instanties (indien nodig).

Kwetsbaarheid

De draaglast, oftewel de mate waarin iemand kwetsbaar is in het psychisch domein, het lichamelijk domein en/of het sociaal domein. Voldoende zorg- en ondersteuningsvoorzieningen kunnen deze kwetsbaarheid compenseren.

Onderwerpen van Kwetsbaarheid (SCP, Kwetsbare ouderen, 2011, bijlage wetenschappelijke definities en metingen van kwetsbaarheid, p 47), zijn:

- woonsituatie (alleen) of weinig steun;
- belemmeringen door beperking/ziekte;
- beperking in mobiliteit;
- weinig sociale steun;
- financiën onder druk.

Definitie van kwetsbaarheid gebruikt in het onderzoek (één of meer van de aspecten):

- woon alleen, heb weinig steun;
- kan niet zonder hulp/meer hulp nodig;
- onvoldoende contact;
- voelt zich afhankelijk;
- niet mogelijk om buitenshuis te verplaatsen;
- moet spaargeld uitgeven.

Verantwoording Welzijnsbezoek en verslag

In 2018 heeft MEE Drechtsteden met 236 ouderen gesprekken gevoerd via een "Welijnsbezoek". Het aantal deelnemers is ongeveer gelijk gespreid over de drie leeftijdsgroepen, indien het aantal 85- en 90-jarigen samengenomen worden. Vrijwilligers of stagiairs voeren een gesprek over het wonen, gezondheid en zorg, sociale contacten en netwerk, actief zijn, mobiliteit en levensonderhoud. Indien gewenst wordt direct aan de oudere informatie gegeven of wordt verwezen naar andere organisaties. Tijdens het gesprek worden anoniem antwoorden op vragen genoteerd die voor dit verslag zijn gebruikt.

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden beschrijft de leefsituatie van ouderen, de verschillen tussen de leeftijdsgroepen en gebieden en conclusies.

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

drs. J.M.A. Schalk
W. van den Boogaard
maart 2019

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl